

บทที่ ๔

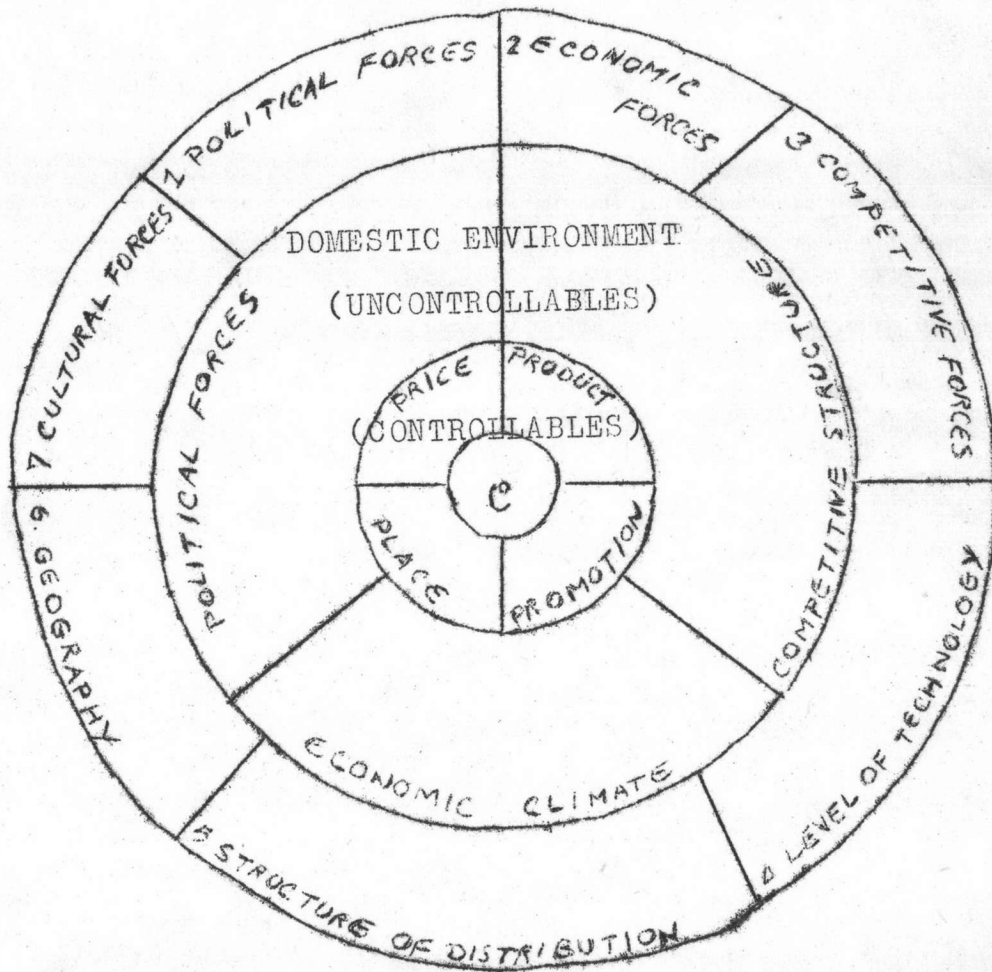
ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) กับการผลิตและการค้าปลีกประกรปกป้องของไทย

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงการใช้ส่วนผสมทางการตลาดกับการผลิตและการค้าปลีกประกรปกป้องของไทย โดยจะเน้นถึงส่วนผสมทางการตลาด หรือ FOUR P'S ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย Place หรือ Channels of Distribution) และการส่งเสริมการขาย (Promotion) ที่มีต่อการผลิตและการค้าปลีกประกรปกป้องของไทย.

สิ่งที่นักการบริหารการตลาดควรจะให้ความสนใจก็คือ การทำความเข้าใจกับภาวะของตลาดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ โดยการผสมผสานองค์ประกอบที่สามารถควบคุมได้ (Controllables) ให้เข้ากับองค์ประกอบภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollables) อย่างสอดคล้องกัน ด้วยการยึดจุดประสงค์ทางการตลาดที่มุ่งหวังไว้เป็นหลัก ซึ่งจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ประการแรก สภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นไปในรูปแบบของการดำเนินการตลาดภายใน หรือที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในรูปแบบของส่วนผสมทางการตลาดทั้งสี่ ประการที่สอง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บริษัทเกี่ยวข้องกับค่าย และนับว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตลาด ปัจจัยดังกล่าวอาจจะเป็นในรูปสภาพการณ์ของสังคม โครงสร้างของการแข่งขัน เป็นต้น

ในกรณีที่อุตสาหกรรมสับประกรปกป้องของไทย ส่วนใหญ่อยู่ละ ๕๐ จำเป็นที่จะต้องส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศหลาย ๆ แห่ง ปัจจัยเกี่ยวพันก็จะยิ่งเรียกร้องความสนใจและความรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความมั่นคงของสภาพทางการเมืองและบรรยากาศทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศไว้ด้วย

รูปที่ ๖ องค์ประกอบซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ในลักษณะแวดล้อมต่าง ๆ ระหว่างประเทศ

FOREIGN - ENVIRONMENT
(UNCONTROLLABLES)

จากการแสดงในรูปที่ ๒ รอบนอก แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ระหว่างประเทศหลายประการที่สำคัญยิ่งอันประกอบด้วย

๑. พลังทางการเมือง	๕. พลังทางเศรษฐกิจ
๓. พลังทางการแข่งขัน	๘. ระดับของความก้าวหน้าทางเทคนิค
๕. โครงสร้างของการจัดจำหน่าย	๖. สภาพทางภูมิศาสตร์
๗. พลังทางสังคม จารีตประเพณี	

สภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นสภาพที่เป็นอยู่หรือคาดว่าจะ เป็นไปที่อยู่นอกเหนือ การบังคับการของนักบริหารการตลาด จึงเป็นเรื่องที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ถูก ต้อง แต่สำหรับองค์ประกอบที่ควบคุมได้นั้น เป็นสภาพการณ์ที่นักบริหารการตลาดจะต้องนำ ไปใช้ในการวางแผนการตลาด ตลอดจนการที่จะเลือกนำเอาวิธีการที่เหมาะสมและส่วนสัด ที่ถูกต้องไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถควบคุมได้

ในแนวความคิดทางการตลาดสมัยใหม่จะถือว่าลูกค้าเป็นพระราชา (Consumer is a king.) คือ จะให้ความสำคัญสำหรับลูกค้ามากที่สุด และการที่สินค้าจะสามารถ อยู่ในตลาดได้ก็ต้องอาศัยส่วนผสมทางการตลาดทั้งสี่ (Marketing Mix) ซึ่งจะได้ กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

๑. ผลิตภัณฑ์ (Product) สัมประรถระป่อง ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะ รูปร่างของตัวสินค้าแต่อย่างเดียวนั้น แต่จะมีความหมายรวมไปถึงสิ่งทีประกอบเป็นตัวผลิตภัณฑ์ เช่น ตรายี่ห้อ หีบห่อ เครื่องหมายการค้าอีกด้วย ตลอดจนจนถึงความพอใจซึ่งผู้บริโภคจะ ใ้รับหรือเราอาจกล่าวได้ว่าผลิตภัณฑ์นั้นควรจะพิจารณาในแง่ของผู้บริโภคมากกว่าในแง่ของ ผู้ผลิตนั่นเอง ฉะนั้น หากจะกล่าวถึงลักษณะต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์สัมประรถระป่องที่จะผลิต ออกสู่ตลาดแล้ว ก็ควรจะมีลักษณะที่แตกต่างจากของผู้อื่น ทั้งนี้ก็เพื่อจะใช้เป็นพื้นฐานใน การรณรงค์ทางการโฆษณา ซึ่งอาจจะกล่าวเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

ก) ตราயี่ห้อ (Brand) ของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋อง หมายถึง ชื่อ ถ้อยคำ สัญลักษณ์หรือแบบอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมดรวมกัน เพื่อที่จะชี้เฉพาะลักษณะ ของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ของคู่แข่ง

ตรายี่ห้อของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องสามารถช่วยให้ผู้ผลิตและพ่อค้าคนกลาง ประสบผลสำเร็จในกำรค้าเนิงงานทางการตลาดหลายประการคือ

๑) ช่วยในด้านการโฆษณาและการจัดแสดงสินค้าและใช้ในการสร้าง ชื่อเสียง เมื่อสินค้านั้นเป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้บริโภคทั่วไป โดยเฉพาะการตัดสินใจซื้อ ของผู้บริโภคขึ้นอยู่กับตรายี่ห้อด้วยแล้ว ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะกระตุ้นให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อ

๒) ช่วยลดการเปรียบเทียบราคา และช่วยรักษาระดับราคา เนื่องมาจากความแตกต่างของตรายี่ห้อ

๓) ช่วยให้การขยายส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ง่ายขึ้น ถ้าบริษัทผู้ผลิต สับปะรดกระป๋องมีผลิตภัณฑ์ที่มีตรายี่ห้อหลาย ๆ ชนิด การที่จะเพิ่มสายผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไป ในส่วนผสมผลิตภัณฑ์เดิมนั้นก็ทำได้ง่ายกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีตรายี่ห้อ

อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจของผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องในเรื่องตรายี่ห้อจะ ขึ้นอยู่กับการยอมรับคุณค่าของตรายี่ห้อและความรับผิดชอบของผู้เป็นเจ้าของตรายี่ห้อ ผู้ผลิต จะต้องตัดสินใจว่าผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องที่ผลิตออกจำหน่ายนั้นจะให้ไม่มีตรายี่ห้อหรือไม่ หรือ จะจำหน่ายโดยไม่มีตรายี่ห้อให้พ่อค้าคนกลาง ไปกำหนดตรายี่ห้อเอาเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ นโยบายและกลยุทธ์เกี่ยวกับตรายี่ห้อของผู้ผลิตที่จะเป็นผู้ตัดสินใจ และขึ้นอยู่กับลักษณะตลาด ด้วยว่าตลาดไหนชอบตรายี่ห้อแบบไหน เช่น ตลาดเยอรมันไม่สนใจตรายี่ห้อ เพราะฉะนั้น เราสามารถใช้ตราของผู้ผลิต (National Brand) ได้ แต่ในสหรัฐอเมริกาต้องใช้ ตราของผู้ซื้อ (Buyer's Brand หรือ Private Brand) เป็นต้น

ข) การหีบห่อ (Packaging) การบรรจุหีบห่อสับปะรดกระป๋องขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างผู้นำเข้าและผู้ส่งออก บางรายต้องบรรจุหีบห่อและติดฉลากตามคำสั่ง ของผู้ซื้อ ส่วนใหญ่ส่งออกทางเรือโดยบรรจุเป็นหีบ (Shipping Cases) หีบหนึ่ง ๆ

มี ๒๔ กระจับป้ง และมีน้ำหนักประมาณหีบละ ๑๓.๓๖ กิโลกรัม อย่างไรก็ตาม เหตุผลทางการตลาดที่มีการหีบห่อขึ้นก็เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันผลิตภัณฑ์ระหว่างที่ขนส่งจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค เมื่อเทียบกับสินค้าจำนวนมาก ๆ การหีบห่อสินค้าช่วยให้สะดวกมากขึ้น สะอาดขึ้นและป้องกันสินค้าไม่ให้เสียหายได้ง่าย แต่สำหรับการหีบห่อ โดยเฉพาะหีบบรรจุกระจับป้งจากกระชายเหนียว ปกติแล้วจะสั่งซื้อจากต่างประเทศ เพราะต้นทุนการผลิตจะถูกกว่าภายในประเทศ แต่เนื่องจากการห้ามส่งกระชายเหนียวเข้ามาในประเทศ จึงทำให้โรงงานผลิตสับปะรดกระจับป้งจำเป็นต้องใช้กระชายเหนียวทำกล่องด้วยราคาที่สูงกว่าต่างประเทศและคุณภาพก็ต่ำกว่า ทำให้กล่องฉีกขาดและตกหล่นเสียหายง่าย ซึ่งจะเป็นข้อเสียเปรียบในด้านการแข่งขันกับต่างประเทศได้

ค) ป้ายฉลาก (Labeling) ผลิตภัณฑ์สับปะรดกระจับป้ง เกี่ยวกับป้ายฉลากนั้นได้มีการจัดแยกประเภทออกเป็นป้ายฉลากแบบตรายี่ห้อ (Brand Label) ซึ่งมักจะมีเครื่องหมายการค้าของสินค้า และมีข้อความแสดงว่าใครเป็นผู้ผลิต ใครเป็นผู้รับผิดชอบอยู่บนฉลาก ดังนั้นคุณค่าของสินค้ามักจะขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของผู้ผลิตสินค้า และอีกประการหนึ่งเราเรียกว่าฉลากแสดงสรรพคุณ (Descriptive Label) ซึ่งจะมีข้อความรายละเอียดที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ซื้อบนฉลาก เช่น วิธีการใช้ วิธีการเก็บรักษา ส่วนผสม เป็นต้น นอกจากนี้ป้ายหรือฉลากใด ๆ ก็ตามที่สอดใส่หรือผูกติดกับสินค้าก็เป็นฉลากแสดงสรรพคุณทั้งสิ้น สำหรับป้ายฉลากผลิตภัณฑ์สับปะรดกระจับป้งนั้น จะจัดอยู่ในประเภทฉลากแสดงสรรพคุณ กล่าวคือจะมีข้อความเกี่ยวกับชนิดของสับปะรด (สับปะรดกระจับป้งชนิดแวน กิ่งแวน หรือชดเป็นวงกลม) ขนาดกระจับป้ง (๒๐ ออนซ์, ๓๐ ออนซ์ และ ๑๐๘ ออนซ์) จำนวนผสม เป็นต้น

เนื่องจากขนาด (Sizes) ของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระจับป้งของไทยที่ผลิตไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีอยู่ ๓ ขนาด ดังที่กล่าวแล้วนั้นมีผลต่อภาวะและความสำเร็จของอุตสาหกรรมสับปะรดกระจับป้งเป็นอย่างมาก หากผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์สับปะรดกระจับป้งไม่มีขนาดของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการไว้ในสต็อกเพื่อขาย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ประเทศไทยมีสับปะรดกระจับป้งชนิดน้ำหนักกระจับป้งละ ๒๐ ออนซ์ ดังสต็อกอยู่ประมาณร้อยละ ๕๐ ของสับปะรดกระจับป้ง

ที่ค้างสต็อกอยู่ในขณะนี้* ส่วนกระป๋องขนาด ๑๖ ออนซ์ และ ๓๐ ออนซ์ ไม่มีอยู่ในสต็อก
ย่อมจะเป็นผลเสียต่อการส่งออกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อเกิดวิกฤติ (สับปะรดสด)
ขาดแคลนจนไม่สามารถผลิตให้ทันต่อความต้องการของลูกค้าได้

สำหรับในเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ (Product Quality) สับปะรดกระป๋อง
นั้น ควรจะต้องคำนึงถึงตลาดเป้าหมาย (Market Target) ว่าเป็นอย่างไร โดย
เฉพาะตลาดในสหรัฐอเมริกาจะให้ความสำคัญในด้านคุณภาพมากกว่าราคา ฉะนั้นคุณภาพ
ผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของไทยจะต้องอยู่ในขั้นที่สามารถเปรียบเทียบกับของคู่แข่งชั้น
กล่าวคือ อาจไม่จำเป็นต้องดีกว่า แต่ก็ไม่ควรจะด้อยกว่า และควรแน่ใจว่าผลิตภัณฑ์
สับปะรดกระป๋องแต่ละหน่วยที่ผลิตได้มีระดับคุณภาพคงที่ทัดเทียมกัน ตลอดจนชิ้นส่วนต่าง ๆ
หรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสับปะรดกระป๋องควรมีคุณภาพเหมือนกันด้วย

การพิจารณาส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ (Product Mix) สับปะรดกระป๋องของไทย

บริษัทอุตสาหกรรมผลิตสับปะรดกระป๋องของไทยในแต่ละบริษัท จะมีจำนวนสาย
ผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน แต่ก็อาจจะกล่าวโดยสรุปรวมได้ว่า บริษัทผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องที่
มีอยู่นั้น ได้แบ่งสายผลิตภัณฑ์ตามขนาดของการบรรจุกระป๋อง เช่น ๒๐ ออนซ์, ๓๐ ออนซ์
และ ๑๐๘ ออนซ์ ขณะเดียวกันก็มีการขยายส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ (Expansion of
Product Mix) คือ นำสับปะรดกระป๋อง ลิ่นจี่กระป๋อง เงาะกระป๋อง และลำไย
กระป๋อง เป็นต้น

การทำให้ผลิตภัณฑ์แตกต่างกันและการแบ่งแยกตลาด (Product Differentiation and Market Segmentation) ของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋อง

การสร้าง ความแตกต่างในผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องและการแบ่งส่วนตลาดเป็น
กลยุทธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวของกันมาก ซึ่งกลยุทธ์ทั้งสองนี้จะช่วยหลีกเลี่ยง

---

* เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๓.

จากการแข่งขันทางด้านราคาในบางตลาด เช่น ในตลาดประชาคมเศรษฐกิจยุโรป หรือใน ตลาดเยอรมันตะวันตก เป็นต้น โดยเฉพาะการเสนออัตราค่าของไอวอรี่โคสต์ในตลาด ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ฉะนั้น การใช้กลยุทธ์ทั้งสองนี้มักจะอาศัยความพยายามในการ โฆษณาและการส่งเสริมการขายอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อทำให้ผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของไทย แตกต่างจากคู่แข่งอื่น และดีกว่าผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งอื่น การทำให้ผลิตภัณฑ์แตกต่างจาก คู่แข่งขันอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทำให้แตกต่างในด้านคุณภาพ ด้านรูปแบบ ด้านตราสัญลักษณ์ หรือด้านหีบห่อ เป็นต้น

ส่วนการใช้กลยุทธ์แบบแบ่งแยกตลาด (Market Segmentation) นั้น เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคมีความแตกต่างกันในแต่ละตลาด เช่น ตลาดประชาคม-เศรษฐกิจยุโรปให้ความสำคัญแก่ราคาสูงกว่าด้านคุณภาพ แต่ในตลาดสหรัฐอเมริกากลับ เน้นหนักในเรื่องของคุณภาพมากกว่าราคา เป็นต้น ซึ่งจะต้องพยายามพัฒนาผลิตภัณฑ์ สับปะรดกระป๋องให้มีความแตกต่างกันไปเพื่อให้เป็นที่พอใจสำหรับตลาดแต่ละแห่ง ภัยเหตุ นี้การแบ่งแยกตลาดจึงมีความเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ในการขยายส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ การ โฆษณาและการส่งเสริมการขายจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากในการที่จะบอกให้ตลาดแต่ละส่วนได้ ทราบว่าผลิตภัณฑ์ชนิดใดที่จะตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถตรวจสอบความต้องการของแต่ละส่วน และสถานการณ์การแข่งขันในปัจจุบัน และเพื่อที่จะเลือก ตลาดส่วนที่ต้องการจะมุ่งไปตลาดนั้นได้

๒. ราคา (Price) สับปะรดกระป๋อง

ในการตั้งราคาผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องก็เช่นเดียวกับส่วนผสมอื่น ๆ ที่จะต้อง พิจารณาถึงนโยบายการตลาดของบริษัทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ ระบบการจัดจำหน่ายและ โปรแกรมการส่งเสริมการขาย ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญแตกต่างกันไปในแต่ละบริษัท และแต่ละ ประเทศที่สั่งซื้อสับปะรดกระป๋อง แม้ว่าสับปะรดกระป๋องที่ขายจะเป็นประเภทเดียวกัน และมีคุณภาพใกล้เคียงกันหรือผลิตจากบริษัทเดียวกันก็ตาม^๑ แต่ราคาก็มีความแตกต่างกันไป ในแต่ละตลาด

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕ - ๕๖.

อย่างไรก็ดี วิธีการตั้งราคาที่เหมาะสมและถูกต้องนั้น นักบริหารการตลาดจะต้องพยายามพิจารณาบรรยากาศแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทุกอย่างให้ประสมประสานและกลมกลืนที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะรวมถึงการพิจารณาคู่แข่งชั้น กฎหมายข้อบังคับของรัฐบาลและอื่น ๆ เพื่อนำมาซึ่งราคาที่คิดว่าดีที่สุดในแต่ละตลาด ในบางกรณีนอกเหนือจากตัวแปรผันทางการตลาดทั่วไปที่ต้องพิจารณาแล้ว นักบริหารการตลาดยังจะพบว่าที่ท่าของรัฐบาลในนานาประเทศนั้นแตกต่างกัน ซึ่งจะแสดงออกในรูปของภาษีศุลกากร ระเบียบข้อบังคับ โควต้าและอื่น ๆ เป็นต้น จะมีผลต่อราคาสับปะรดกระป๋องของไทย

เนื่องจากผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอุปสงค์ยืดหยุ่นมาก (Price Elastic) โดยเฉพาะตลาดสับปะรดกระป๋องที่สำคัญหลายแห่ง (ยกเว้นสหรัฐอเมริกา) ถือว่าสับปะรดกระป๋องเป็นสินค้ากึ่งฟุ่มเฟือย ฉะนั้นราคาจึงมีความสำคัญต่อการจำหน่ายไปยังนานาประเทศ อย่างไรก็ตามนักการตลาดจำจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ของต้นทุนในการตั้งราคาผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของตนเองด้วยกล่าวคือ

ก) ภาษีและภาษีศุลกากร (Taxes and Tariffs) ซึ่งถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่รุนแรงที่สุดในการค้าระหว่างประเทศ และนับเป็นส่วนหนึ่งของภาษีทั้งหมดด้วย โดยที่ทั้งภาษีและภาษีศุลกากรมีอิทธิพลโดยตรงต่อราคาผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของไทย ซึ่งแบ่งประเภทของภาษีศุลกากรออกได้เป็น ๓ ชนิดคือ

๑) ประเมินภาษีตามสภาพ (Specific Duties) คือ การเรียกเก็บภาษีศุลกากร ด้วยการคิดตามปริมาณหรือน้ำหนักของสินค้าขาเข้า เช่น ในสหรัฐอเมริกาได้กำหนดอัตราศุลกากรขาเข้าสำหรับสับปะรดกระป๋อง ๐.๓๕ เซนต์ต่อน้ำหนักหนึ่งปอนด์ เป็นต้น

๒) ประเมินภาษีตามราคา (Ad Valorem Duties) คือ การเรียกเก็บภาษีศุลกากรเป็นเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าสินค้านำเข้า เช่น ประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีศุลกากร (G.S.P) แก่ประเทศกำลังพัฒนาสำหรับการส่งสับปะรดกระป๋องเข้าไปในตลาดประชาคมเศรษฐกิจยุโรปตามชนิดของ

สับปะรด ซึ่งจะเก็บตั้งแต่ร้อยละ ๒๒ ของราคาขึ้นไป อัตราภาษีที่ลดหย่อนสำหรับสับปะรด-
 กระทบชนิดแวนหรือกิ่งแวนหรือชดเป็นวงกับชนิดที่ไม่ใช่แวน กิ่งแวนหรือชดเป็นวงจะอยู่ใน
 อัตราร้อยละ ๑๕ - ๑๒ ของราคา เป็นต้น ซึ่งการลดอัตราภาษีตามโครงการ G.S.P
 ไม่ได้เป็นการเพิ่มอำนาจการแข่งขันให้กับประเทศไทย เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกสับปะรด-
 กระทบไปยังประชาคมเศรษฐกิจยุโรปส่วนใหญ่ คือ ประเทศที่กำลังพัฒนาคู่กันทั้งสิ้น แต่
 อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยจะเสียเปรียบแก่ประเทศคู่แข่งที่ได้รับสิทธิพิเศษโดยไม่ต้อง
 เสียภาษีการนำเข้า ซึ่งเป็นภาคีสันธิสัญญาโลเม (Lome Convention) อันได้แก่
 เคนยา ไอวอรีโคสต์ เป็นต้น รวมทั้งประเทศเหล่านี้ยังได้เปรียบทางด้านภาษีขนส่งด้วย
 ฉะนั้นจึงอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบกว่าไทยทางด้านราคา ซึ่งค่อนข้างสูงกว่า

นอกจากนี้ทางการญี่ปุ่นได้กำหนดพิกัดอัตราภาษีศุลกากรร้อยละ ๕๕ ของมูลค่าใน
 ราคา ซี.ไอ.เอฟ. (C.I.F.) และกำหนดโควตาสับปะรดกระทบนำเข้าเป็นการทั่วไป
 (Global Quota)^๑ ซึ่งผู้ส่งออกของไทยส่วนใหญ่ต้องซื้อโควตาจากบริษัทญี่ปุ่นในอัตรา
 ร้อยละ ๒ ของมูลค่าสับปะรดกระทบที่ส่งไปญี่ปุ่นทั้งหมด จึงทำให้ต้นทุนในการขาย
 สับปะรดกระทบค่อนข้างสูง และตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในเชิงการแข่งขันกับสับปะรด-
 กระทบของประเทศอื่น ทั้งนี้ก็เพราะบริษัทผู้นำเข้าส่วนใหญ่จะนำเข้าจากประเทศที่เคย
 นำเข้าเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบริษัทอื่นที่ญี่ปุ่นร่วมทุน
 อยู่ด้วย เป็นต้น ซึ่งประเทศคู่แข่งเหล่านี้มีสิทธิพิเศษอันเนื่องมาจากการเป็นสมาชิกของ
 สมาคมนำสับปะรดเข้าแห่งประเทศไทยนั่นเอง

๓) ภาษีศุลกากรแบบรวม (Combination Tariffs) คือ การ
 เรียกเก็บภาษีศุลกากรแบบรวม ๒ ชนิดแรกเข้าด้วยกัน เช่น เก็บตามน้ำหนักบวกกับเปอร์-
 เซนต์ของราคาสินค้า เป็นต้น

ข) ค่าขนส่ง โดยเฉพาะการส่งสับปะรดกระทบออกไปยังตลาดสหรัฐ ฯ
 ได้แก่ปัญหาอัตราค่าระวางเรือจากไทยไปสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ^๒ ซึ่งจะมีผล

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๕ - ๗๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๒ - ๕๓.

คือต้นทุนและราคาส่งออกสูงขึ้น และจะทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบประเทศคู่แข่งใน
 ด้านราคาการส่งออก ซึ่งอยู่ใกล้สหรัฐฯ มากกว่าและเสียค่าระวางต่ำกว่า นอกจากนี้
 ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาการขนส่งและอัตราค่าระวางเรือที่จะใช้ขนส่งสินค้าจาก
 ไทยไปยังประเทศในตะวันออกกลางนั้นมีไม่สม่ำเสมอ หากเรือไคยากเมื่อเปรียบเทียบกับ
 เรือของมาเลเซียซึ่งเป็นคู่แข่ง ซึ่งเรือขนส่งสินค้าไปยังตลาดตะวันออกกลางเป็นประจำ
 ทุกสัปดาห์ และอัตราค่าระวางเรือของไทยก็ยังแพงกว่าของมาเลเซียและไต้หวันอีกด้วย

แต่อย่างไรก็ดี นอกจากปัญหาทางต้นทุนดังกล่าวแล้ว ก็ยังมีปัญหาทางด้าน
 วิธีการดำเนินงาน โดยเฉพาะการซื้อขายในตลาดต่างประเทศก็มีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 สำหรับรายที่มีตัวแทนประจำอยู่ในต่างประเทศ ตัวแทนจะทำหน้าที่ในการเจรจากับ
 ผู้ซื้อ และดำเนินงานทางด้านตลาดต่างประเทศ ส่วนบริษัทที่ทำการส่งออกเอง จะทำ
 หน้าที่ติดต่อกับประเทศผู้ซื้อโดยตรง การดำเนินงานจึงเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ แม้
 ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง ได้มีการรวมกันเป็นสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปแล้วก็ตาม แต่ยังคง
 ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างผู้ผลิตด้วยกัน ทำให้มีการแข่งขันกันและราคาส่งออกมี
 หลายราคาแทนที่จะร่วมกันกำหนดราคา โดยเฉพาะการตัดราคาตนเองในตลาดเยอรมัน-
 ตะวันตกของผู้ส่งออกของไทย รวมทั้งการตัดราคาของไอวอรีโคสต์ด้วย การเสนอขาย
 สับปะรดกระป๋องในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตจริง เพื่อแย่งตลาดโดยลดราคาต่ำกว่าของ
 ไทยประมาณหีบละ ๕๐ บาท ซึ่งทำให้ประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทยประสบ
 ปัญหาในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ถึงแม้ว่าประเทศผู้ผลิตเพื่อการส่งออกและผู้บริโภคจะ
 พยายามร่วมมือเข้าหากันอย่างกระตือรือร้นเพื่อกำหนดราคาขั้นต่ำร่วมกันแล้วก็ตาม แต่ราคา
 ก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่ตกลงกันได้ โดยไอวอรีโคสต์ตกลงจะเลิกจำหน่าย
 สับปะรดกระป๋องในราคาที่เป็นการทุ่มตลาดตามเงื่อนไขที่ไทย^๑ แต่ไอวอรีโคสต์ก็ยังไม่ยอม
 เลิกการเสนอราคาขายต่ำกว่าต้นทุนในตลาดประชาคมเศรษฐกิจยุโรป โดยเฉพาะในตลาด
 เยอรมันตะวันตก ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าไอวอรีโคสต์ยังไม่มี ความมั่นใจว่าประเทศไทยจะสามารถ
 ควบคุมปริมาณผลผลิตสับปะรดกระป๋องได้

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๐ - ๘๑.

อย่างไรก็ดี อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าในเรื่องของการตั้งราคานั้น เป็นปัญหาที่นักการตลาดจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนที่สุดอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากการพิจารณาถึงความต้องการในตัวของผลิตภัณฑ์แล้ว ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยทางต้นทุนต่าง ๆ สภาพการแข่งขัน กฎเกณฑ์ข้อบังคับในนานาประเทศ และอำนาจซื้อของลูกค้าในแต่ละประเทศ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าการตั้งราคาเป็นภารกิจที่ยุ่ยากสับสนพอสมควรที่นักการตลาดจะต้องใช้ความรู้ความสามารถเพื่อประยุกต์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดราคาขายที่คาดว่าจะดีที่สุด โดยให้เหมาะสมกับสภาพการยอมรับของลูกค้าและให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระยะยาวของธุรกิจของตนอย่างสมบูรณ์

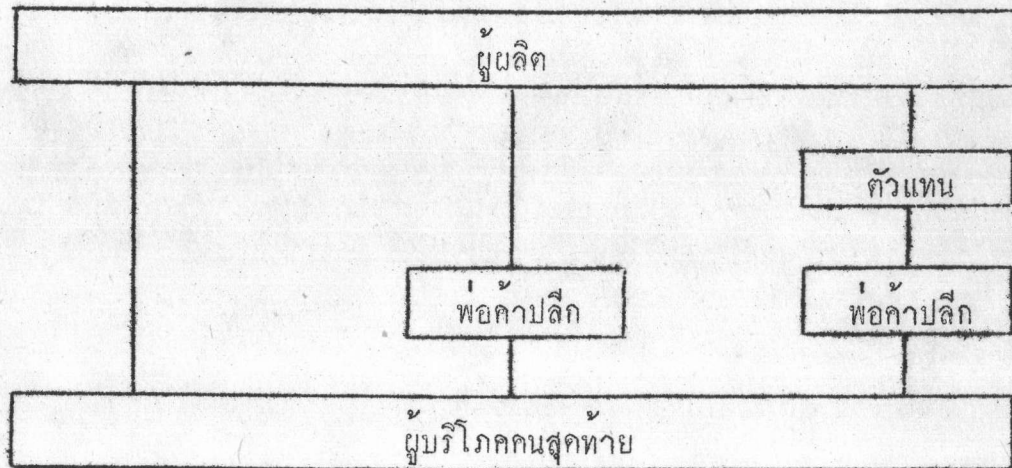
๓. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place หรือ Channels of Distribution) ผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋อง

ช่องทางการจัดจำหน่าย ในบางครั้งมีผู้เรียกว่า วิธีการจำหน่าย ได้แก่ เส้นทางที่ผลิตภัณฑ์ผ่านมือจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย ซึ่งมักจะประกอบด้วยผู้ผลิต พ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนคนกลางต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และผู้บริโภคคนสุดท้าย ซึ่งอาจจะเลือกใช้ช่องทางการจำหน่ายได้หลายทางด้วยกัน นอกจากนี้การกำหนดช่องทางการจำหน่ายและการแก้ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นงานที่ยุ่ยากมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า โครงสร้างการจัดจำหน่ายมีลักษณะเคลื่อนไหว (Dynamic) และมีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การซัดแย้งแข่งขันมักจะทำให้มีการปรับปรุงช่องทางการจำหน่ายใหม่ ถ้าช่องทางการจำหน่ายยิ่งยาวเพียงใด ปัญหาของผู้ผลิตก็จะมีมากเพียงนั้น เพราะผู้ผลิตอยู่ห่างจากผู้บริโภคหรือผู้ใช้คนสุดท้ายมาก นอกจากนี้ผู้ผลิตมักจะไม่มียุ่อำนาจการควบคุมเหนือช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของตน หรือถ้าทำได้ก็อยู่ภายในขอบเขตหนึ่ง ทำให้ไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารทางการตลาดที่เกี่ยวกับตลาดและผลิตภัณฑ์ของบริษัทได้ละเอียดและรวดเร็วเท่าที่ควร

สำหรับการกำหนดช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องที่ออกจากโรงงานผู้ตลาดนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วนคือ

- ก) ส่วนที่จำหน่ายภายในประเทศ
ข) ส่วนที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

รูปที่ ๗ ช่องทางการตลาดที่สำคัญ ๆ สำหรับผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง เฉพาะ ส่วนที่จำหน่ายภายในประเทศ

ก) ส่วนที่จำหน่ายภายในประเทศ

การจำหน่ายสับปะรดกระป๋องภายในประเทศของโรงงานนั้นมีไม่เกินร้อยละ ๑๐ ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศไทยมีผลไม้สดสำหรับการบริโภคมากมายหลายชนิด และราคาถูกกว่า^๑ ดังนั้นช่องทางการจำหน่ายสับปะรดกระป๋องภายในประเทศจะเป็นดังนี้คือ

๑) ผู้ผลิต - ผู้บริโภค (Producer-Consumer) เป็นช่องทางการจำหน่ายโดยตรงจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค ซึ่งจะไม่มีคนกลางเข้ามาเกี่ยวข้อง ฉะนั้นจึงเป็นช่องทางการจำหน่ายที่สั้นและง่ายที่สุด สำหรับผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องนั้น ทางโรงงานจะมีร้านค้าของตนเองเพื่อจำหน่ายให้แก่พนักงานของโรงงานและจำหน่ายโดยตรงแก่ประชาชน เช่น บริษัท โกลด์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นต้น

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๘.

๒) ผู้ผลิต - พ่อค้าปลีก - ผู้บริโภค (Producer-Retailer-Consumer) ในลักษณะเช่นนี้ ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ซึ่งได้แก่ ร้านสรรพสินค้า ร้านสหกรณ์ จะทำการซื้อโดยตรงจากผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องแล้วทำการขายต่อให้กับผู้บริโภค

๓) ผู้ผลิต - ตัวแทน - พ่อค้าปลีก - ผู้บริโภค (Producer-Agent-Retailer - Consumer) แทนที่จะใช้พ่อค้าส่ง ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องบางรายพอใจที่จะใช้ตัวแทนผู้ผลิต (Manufacturer's Agent) ตัวแทนการขาย (Selling Agent) นายหน้า (Broker) หรือคนกลางที่มีลักษณะตัวแทนประเภทอื่น ๆ ในการนำผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของตนเข้าไปสู่ตลาดการค้าปลีก โดยเฉพาะตลาดที่มีขอบเขตกว้างขวาง และจากร้านค้าปลีกต่าง ๆ นี้เอง ก็จะจำหน่ายไปสู่ผู้บริโภคอีกต่อหนึ่ง

ข) ส่วนที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

เนื่องจากผลผลิตสับปะรดกระป๋องของไทยประมาณร้อยละ ๕๐ ของผลผลิตทั้งหมดผลิตเพื่อการส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะปริมาณส่งออกทั้งหมดนี้ร้อยละ ๕๐ ส่งไปยังสหรัฐอเมริกาและประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ที่เหลือส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศแคนาดา ญี่ปุ่น นอร์เวย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการกำหนดช่องทางการจำหน่ายของโรงงานอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของแต่ละโรงงานก็ยังคงมีความแตกต่างกันกล่าวคือ ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องบางรายอาจจะทำหน้าที่ส่งออกเองหรือบางรายจะมีตัวแทนประจำอยู่ในต่างประเทศสำหรับรายที่ทำกาส่งออกเองยังไม่มีร่วมกันจัดตั้งเป็นรูปบริษัทที่ทำกาส่งออกโดยตรง แต่จะทำในรูปของต่างคนต่างทำ อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องอาจแบ่งออกได้เป็น ~~๒~~ ลักษณะดังต่อไปนี้

๑) การส่งออกโดยการผ่านผู้แทนจำหน่ายหรือพ่อค้าคนกลาง (Export Through Agents of Orther Middleman) ในประเทศนั้น ๆ

ผลคือ.-

(ก) เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

(ข) ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องใช้ความพยายามน้อยในด้านการตลาดต่างประเทศ

- (ค) ผู้ดำเนินการเป็นผู้ประสานงานทางการตลาดท้องถิ่นเป็นอย่างดี
- (ง) สำหรับบางประเทศพ่อค้าคนกลางมีสิทธิสำหรับการต่อรองในค่านอัตราภาษีได้

ผลเสีย.-

- (ก) สำหรับผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องที่ทำการส่งสับปะรดกระป๋องออกนั้น ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ทางการตลาดได้
- (ข) ไม่สามารถจะรับคำสั่งซื้อที่มีปริมาณยอดขายสูงมากได้

เมื่อมีความเจริญมากขึ้นในการค้าระหว่างประเทศ บริษัทส่วนมากจะรอรับคำสั่งซื้อจากตัวกลางแต่อย่างเดียวนั้นไม่ได้ และมักจะไม่ได้ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้ผลิตต่าง ๆ จำเป็นจะต้องออกไปทำการขายเองในตลาดต่างประเทศ ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการออกไปหาผู้บริโภคไม่ใช่รอให้ผู้บริโภคเข้ามาหาผู้ผลิต

๒) การส่งออกโดยผ่านบริษัทสาขา (Export Through Branch Sales Office or Sales Subsidiaries) วิธีนี้ผู้ผลิตจะตั้งสาขาอิสระหรือบริษัทในเครือขึ้นเพื่อดำเนินการจำหน่ายเอง

ผลดี.-

- (ก) การดำเนินการในค่านต่าง ๆ ดำเนินได้คล่องตัวกว่า
- (ข) ทำให้มีการควบคุมทางค่านการตลาดมากขึ้น
- (ค) ในกรณีที่บริษัทสาขาหรือบริษัทในเครือดำเนินการกิจการประสบผลขาดทุนมักจะได้รับช่วยเหลือในค่านภาษีที่ไม่เรียกเก็บจากกิจการที่ดำเนินการขาดทุน
- (ง) ในกรณีที่จำเป็นต้องจ่ายภาษี เมื่อเทียบแล้วจะเสียภาษีในอัตราค่า และถ้าเป็นการกู้เงินมาลงทุน ทรายโคที่ยังต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมักจะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

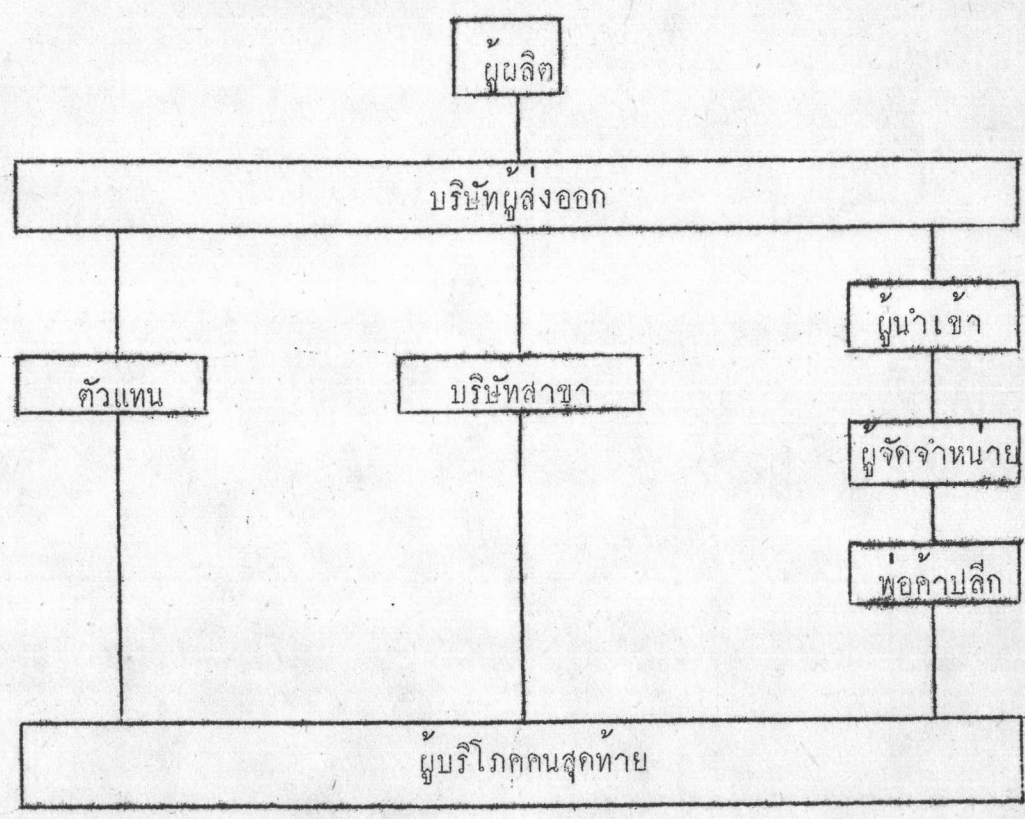
ผลเสีย.-

- (ก) ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นและต้องมีตลาดที่กว้างพอจึงจะคุ้มค่าใช้จ่าย เพราะจะต้องมีผู้บริหารประจำอยู่ตลอดเวลาในบริษัทสาขาหรือบริษัทในเครือ

(ข) ผู้บริหารมักจะไม่วางสถานการณ์ทางการตลาดได้ดีเท่า
นักบริหาร หรือพ่อค้าพื้นเมือง

๓) การส่งออกโดยผ่านผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่ายและพ่อค้าปลีก (Export
Through Importer, Distributor and Retailer) นี้ ในประเทศนั้น ๆ
วิธีนี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องผ่านไปหลายช่องทาง ซึ่งหากช่องทาง การจัด
จำหน่ายมีมากเพียงใดย่อมเพิ่มความยุ่งยากให้แก่ผู้ผลิตเพียงนั้น รวมทั้งจะเป็นการเสีย
เปรียบคู่แข่งชั้นในค่านของราคาคั่วย

รูปที่ ๔ ช่องทางการตลาดที่สำคัญ ๆ สำหรับผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง เฉพาะส่วน
ที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

ระบบของทางการจัดจำหน่ายของตลาดระหว่างประเทศสำหรับผลิตภัณฑ์ลับประภคระป้อง

ผลิตภัณฑ์ลับประภคระป้องก็เหมือนกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่จะต้องผ่านระบบของทางการจัดจำหน่าย ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการควบคุมการโยกย้ายผลิตภัณฑ์เท่านั้น หากแต่รวมถึงการผ่านการเป็นเจ้าของและผ่านวงจรตกลง คอรองระหว่างพ่อค้าคนกลาง ผู้ผลิต และผู้บริโภคอีกด้วย

เนื่องจากช่องทางทางการจัดจำหน่ายในตลาดระหว่างประเทศส่วนมากมักจะเกี่ยวข้องกับตรงกับการโยกย้ายผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ผู้ผลิตจึงเป็นที่ต้องคำนึงถึงระบบของทางการจัดจำหน่ายของแต่ละประเทศอย่างรอบคอบ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตสามารถเลือกช่องทางทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมที่สุด รวมทั้งการพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เช่น การคัดเลือกประเภทและจำนวนพ่อค้าคนกลาง เป็นต้น

การกำหนดช่องทางทางการจัดจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ (Building International Channels) สำหรับผลิตภัณฑ์ลับประภคระป้องนั้น นักการตลาดระหว่างประเทศจะต้องติดตามความเคลื่อนไหว การพัฒนาช่องทางทางการจัดจำหน่ายในประเทศลูกค้าของตนและควรจะได้ทำการทดสอบและพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนทำการตกลงใจในการทำสัญญาอันรวมทั้งจะต้องหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังจะต้องพยายามหาความร่วมมือและความคุมผลงานอีกด้วย ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การหาข่าวสารข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการคัดเลือกพ่อค้าคนกลางที่เหมาะสมที่สุด (Specific Middleman) ซึ่งอาจจะหาได้จากรายชื่อที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้จัดทำขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตลับประภคระป้องของไทยมักจะประสบปัญหาช่องทางทางการจัดจำหน่ายของตลาดระหว่างประเทศมากกว่าภายในประเทศ ไม่ปัญหาใดก็ปัญหาหนึ่ง ซึ่งพอสรุปปัญหาต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

๑. ปัญหาการครอบคลุมพื้นที่ทางการตลาด (Market Coverage) เป็นปัญหาแรกที่แทบทุกบริษัทจะต้องได้พบคือ ปัญหาที่ไม่สามารถจะปกคลุมตลาดได้อย่างทั่วถึง

ตามแผนงานที่วางไว้ การขาดแคลนเงินทุน และการขาดแคลนพ่อค้าคนกลาง (Middleman) เป็นสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับปัญหานี้ด้วย

๒. การมีสินค้าให้เพียงพอ (Merchandise Availability) เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการให้เครดิตนั้นมักจะสูง ดังนั้นจึงมักเกิดปัญหาจากภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งก่อให้เกิดการขาดแคลนการลงทุน และปัญหาอื่น ๆ บังคับให้พ่อค้าคนกลางในต่างประเทศ (Foreign Middleman) ในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งมีการเก็บสินค้าคงเหลือไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาสินค้าขาดสต็อก และเป็นการสูญเสียยอดขายให้แก่ลูกค้าชั้น ระบบช่องทางการจัดจำหน่ายเดิมก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นในบางประเทศผู้ผลิตจะจำกัดคลังเก็บสินค้าในท้องถิ่นนั้น หรือให้ยี่คระระยะเวลาการให้เครดิตออกไป เพื่อกระตุ้นให้พ่อค้าคนกลางทำการเก็บสินค้าคงเหลือให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดมือของสินค้าให้น้อยลงได้

๓. การควบคุม (Control) ระบบช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีรูปแบบขั้นตอนยาวมากจะเกิดปัญหาทำให้ควบคุมได้ยาก บางบริษัทต้องการตัดปัญหา ถึงกับจัดระบบการจัดจำหน่าย (Distribution System) ของตนเองขึ้น บางบริษัทก็ออกกฎข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อต้องการให้มีการควบคุม แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ซึ่งตลาดโลก (World Market) ยังไม่เจริญสูงสุด การจะหวังให้มีการควบคุมที่แน่นอนในระบบการจัดจำหน่ายระหว่างประเทศนั้นว่าเป็นไปไม่ได้ไม่ง่ายนัก

๔. การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion)

ตามคำจำกัดความของ "The American Marketing Association" กล่าวว่า "การส่งเสริมการขาย คือ กิจกรรมทางการตลาดอื่น ๆ นอกเหนือจากการโฆษณา เช่น การขายโดยพนักงานขาย การตีพิมพ์และเผยแพร่ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นการซื้อของผู้บริโภค และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ค้าปลีก ที่ทำให้การขายมีประสิทธิภาพขึ้น เช่น การจัดแสดงในร้าน งานมหกรรม หรืองานแสดงสินค้าตามสถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามในการขายแบบต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการกระทำตามปกติ" ในกระบวนการส่วน

ผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ทั้งหมดนั้น การส่งเสริมการขายนับได้ว่าเป็นกิจกรรมอันหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ บริษัทมักจะต้องมีการตรวจตราเกี่ยวกับการวางแผนผลิตภัณฑ์ (Product Planning) โครงสร้างการจำหน่าย (Distribution Structure) ระบบราคา (Price System) ว่าเป็นไปตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ และได้ผลดีเพียงใด และสิ่งสุดท้ายที่จะต้องตรวจดูก็คือ กิจกรรมการส่งเสริมการจำหน่าย (Promotional Activities) โดยคำนึงถึงแผนผสมของการส่งเสริมการจำหน่าย (Promotional Mix) ด้วยการนำเอาเครื่องมือการส่งเสริมการจำหน่ายต่าง ๆ ได้แก่ การโฆษณา การจัดงานแสดงสินค้า และการใช้เครื่องมือการส่งเสริมการขายอื่น ๆ มาใช้ให้ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายในการขายนั่นเอง

สำหรับผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องของไทยนั้นยังให้ความสนใจในกลยุทธ์ทางการตลาดต่างประเทศน้อยมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการส่งเสริมการขาย กล่าวคือ ยังไม่ได้มีการส่งเสริมการขาย และใช้เทคนิคทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพพอที่จะขยายยอดขายสินค้าออกและเพิ่มรายได้จากการนี้แต่อย่างใด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการขยายตลาดไปยังประเทศสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และประเทศในตะวันออกกลางนั้น เนื่องจากประเทศดังกล่าวยังไม่รู้จักชื่อเสียงและเชื่อถือคุณภาพของสินค้าสับปะรดกระป๋องของไทยดีพอ จึงเป็นอุปสรรคต่อการขยายตลาดของไทย นอกจากนี้ในเรื่องของอัตราศุลกากรที่สูง นโยบายนำเข้าที่เข้มงวด การเตรียมการเพื่อการป้องกันและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลบางประเทศ ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของอุปสรรคหลายอย่างของผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องที่ส่งออกจากประเทศไทยที่จะต้องแก้ไขได้ สิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการตลาดในต่างประเทศเหล่านี้คือ การวิจัยตลาดและอิทธิพลของการส่งเสริมการขายของผู้ผลิตสับปะรดกระป๋อง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ดีที่สุดในการส่งเสริมบุกเบิกและขยายตลาดสับปะรดกระป๋องแต่ละแห่งอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

ดังนั้นในขณะที่เป้าหมายทั่วไปของการขยายผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องออกของประเทศไทยในการส่งเสริมให้เกิดนโยบายการค้าที่คล่องตัว เพื่อเปิดช่องทางสู่ตลาดให้มากขึ้นและเตรียมการด้านผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องและอื่น ๆ นั้น สิ่งที่มีความสำคัญที่ควร

กันก็คือ ความสามารถที่จะใช้วิธีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ลับปะรกระบองออกของคนที่เป็นที่นิยมในตลาดต่างประเทศ โดยยึดหลักความเข้าใจถึงกระบวนการทางการตลาดปัจจุบัน การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ และเทคนิคเกี่ยวกับความต้องการของตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ โดยเฉพาะตลาดในประเทศพัฒนาแล้ว สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีความไวต่อการส่งเสริมการขายแบบเร่งเร้าเป็นอย่างมากยิ่งนั้นคือ ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับการร่วมมือในการวางแผนส่งเสริมการขายร่วมสำหรับผลิตภัณฑ์ลับปะรกระบองส่งออกของประเทศพัฒนาแล้ว

การกระตุ้นความต้องการของผู้บริโภคและการส่งเสริมการบริโภค เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการส่งออกผลิตภัณฑ์ลับปะรกระบองของประเทศ เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในตลาดของประเทศที่พัฒนาแล้ว และแม้จะมีความสำคัญที่สุด แต่ก็นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกละเลยเพิกเฉยมากที่สุดด้วย นอกจากนี้จะมีการปรับปรุงด้านคุณภาพลับปะรกระบอง การใช้เทคนิคใหม่ ๆ ในการผลิตและพยายามลดต้นทุนผลิตต่อหน่วยลงแล้ว เรื่องสำคัญที่สุดก็คือ การกำหนดวิธีการให้ข่าวสารและวิธีการจูงใจที่จะสามารถเปลี่ยนความพอใจของผู้บริโภคให้หันมาขึ้นชอบในผลิตภัณฑ์ลับปะรกระบองของเราให้ได้มากที่สุดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าจะต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ทางการส่งเสริมการขายที่รวมเอาประสิทธิภาพของการผลิต และวิธีปฏิบัติทางการตลาดเข้าด้วยกัน แล้วยึดเอากลยุทธ์นี้เป็นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายทางการตลาดที่ตั้งไว้ ซึ่งการปฏิบัติการทางการส่งเสริมก็คือ การใช้กลยุทธ์ทางการตลาดนั่นเอง

งานแสดงสินค้ากับการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ลับปะรกระบอง

โดยทั่วไปแล้วระบบการค้าขายนั้นอยู่ในรูปที่ว่า เมื่อพ่อค้าต้องการขายสินค้าเขาจะนำไปวางแสดงไว้ที่หน้าร้าน เพื่อเรียกร้องความสนใจจากประชาชนที่ผ่านมาพบเข้า ต่อมาวิธีการส่งเสริมการขายวิวัฒนาการกว้างออกไปถึงระบบการแสดงสินค้า (Trade Fair) ซึ่งเป็นวิธีอันหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมจากพ่อค้าทั่ว ๆ ไปในหลายประเทศ เนื่องจากงานแสดงสินค้าทำหน้าที่ทั้งสองอย่างคั้งกล่าวข้างต้นเป็นทั้งที่แสดงสินค้าและเป็นแหล่งตลาดของสินค้า นับเป็นสถานที่ที่พบกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

การแสดงสินค้าจะเป็นแนวทางให้แก่พ่อค้าผู้ส่งออกที่จะทำการค้าในตลาดต่างประเทศ เพราะเป็นสถานที่ ๆ คีที่สุดที่จะนำสินค้าออกขาย อันจะนำมาซึ่งการตกลงในสัญญาการค้า และที่สำคัญประการหนึ่งก็คือความสามารถที่จะเรียนรู้ภาวะตลาดได้อย่างรวดเร็ว และสะดวก แต่สิ่งเหล่านี้จะสำเร็จสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อเลือกสถานที่และช่องทางที่ถูกต้องและเหมาะสมในการร่วมแสดงสินค้า

การแสดงสินค้าต่างประเทศนั้นในปัจจุบันอาจแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทคือ

๑. แบบทั่ว ๆ ไปหรือเรียกกันว่า แบบตามแนวนอน (Horizontal) กล่าวคือ สินค้าที่นำออกแสดงเป็นสินค้าต่างชนิดกัน โดยแบ่งตามหมวดหมู่แต่ละประเภทหรือตามประเภทของสินค้าในสายผลิตภัณฑ์เดียวกัน ในบางครั้งการแบ่งเนื้อที่เพื่อแสดงสินค้านั้นทำในระบอบว่าประเทศใดมาก่อนก็เลือกไปก่อน ต่างกับการจัดในระบบหมวดหมู่มักใช้ในงานแสดงที่ใหญ่ และเปิดให้เข้าชมทั้งพ่อค้าและประชาชนโดยทั่วไป
๒. แบบชี้เฉพาะในประเภทของสินค้าหรือที่เรียกกันว่า แบบตามแนวตั้ง (Vertical) ซึ่งมักจะมุ่งเฉพาะในสินค้าอุตสาหกรรมหรือกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมอันได้แก่พวกวัตถุดิบทั้งหลาย เครื่องอุปกรณ์ และเครื่องจักรในการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น

งานแสดงสินค้าทั้ง ๒ ประเภทนี้ให้ประโยชน์เท่าเทียมกัน แต่ต่างกันที่วัตถุประสงค์ กล่าวคือ งานแสดงสินค้าชนิดทั่ว ๆ ไป หรือแบบตามแนวนอน (Horizontal) จะเป็นที่น่าสนใจของผู้เข้าชมหลายระดับอายุและบุคคลหลายประเภท ที่มีรสนิยมต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นงานแสดงที่เหมาะสมแก่สินค้าที่ผลิตออกใหม่ ๆ ซึ่งต้องการให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั่ว ๆ ไป หรือสินค้าประเภทบริโภคทั้งหลาย เช่น ผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋อง เป็นต้น ฉะนั้นอาจจะกล่าวได้ว่างานแสดงสินค้าชนิด Horizontal นั้น จุดประสงค์ส่วนใหญ่เป็นการปลูกสร้าง "Image" ในตัวผลิตภัณฑ์ของประเทศให้กับสาธารณชนทั่ว ๆ ไปในต่างประเทศ ซึ่งบริษัทที่คิดจะทำการส่งออกจะได้ใช้งานแสดงสินค้านี้เป็นแหล่งทดสอบความต้องการของตลาดเพื่อจะได้เลือกช่องทางการจำหน่ายได้อย่างถูกต้อง

หลักในการพิจารณาก่อนที่จะเข้าร่วมงานแสดงสินค้านั้นพอจะใช้เป็นแนวทางอย่างคร่าว ๆ สำหรับผู้ส่งออกคือ

ก) เพื่อหาตัวแทน (Agent) ที่ดี ซึ่งจะทำให้การขายผลิตภัณฑ์ลับประเภทกระป๋องให้กับเราในต่างประเทศ โดยทั่วไปแล้วการไปร่วมงานแสดงสินค้านั้น เราสามารถได้ตัวแทนจากประเทศอื่น ๆ นอกเหนือไปจากประเทศที่เป็นเจ้าภาพในการจัดแสดงนั้น เนื่องจากตัวแทนหรือ Agent ในการขายจากประเทศต่าง ๆ มักมาในงานเพื่อหาห้างร้านที่ตนจะรับเป็นตัวแทนนำสินค้าไปจำหน่ายให้หรือเสาะหาสินค้าใหม่ ๆ เพื่อนำไปจำหน่าย

ข) เพื่อเป็นการสนับสนุน Agent ของเรา ถ้าบริษัทเรามีตัวแทนจำหน่ายในต่างประเทศอยู่แล้ว การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าก็จะมีประโยชน์ในการส่งเสริมชื่อเสียง และเพื่อการขยายการขายของเราให้มากขึ้น เพราะว่าหลังจากแสดงแล้ว เราอาจได้ทั้งจำนวนตัวแทนในการขายสินค้ามากขึ้น และปริมาณยอดขายด้วย

ค) เพื่อเป็นการทดสอบความต้องการของตลาด เนื่องจากการนำผลิตภัณฑ์ลับประเภทกระป๋องไปแสดงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย ณ จุดแสดงสินค้า (Sales on the spot) นี้ จะไม่ให้ประโยชน์มากเท่ากับถ้าเราได้ส่งตัวอย่างสินค้าไปให้ทางต่างประเทศก่อนเพื่อทดสอบรสนิยมของผู้บริโภค หรือถ้าได้ทำการประชาสัมพันธ์ก่อนงานแสดงสินค้า (Pre-Fair-Publicity) ก็จะสามารถและเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริโภคได้ เพื่อเราจะได้ปรับปรุงหรือผลิตสินค้าเราเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคอันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการตลาดให้มีประสิทธิภาพสูงเป็นอย่างยิ่ง

ง) การพิจารณาคู่แข่งชั้น เราอาจทำการประเมินค่าภาวะการแข่งขันได้ โดยการดูรอบ ๆ บริเวณงานแสดงหรือสนทนากับผู้นำสินค้ามาแสดงทั้งหลาย และรวบรวมรายงานการขายเพื่อเป็นแนวทางให้รู้ถึงเรื่องราวของคู่แข่งที่เราจะต้องเผชิญในตลาดการค้า ซึ่งจะให้รายละเอียดแก่เรากันขอบเขตการขายของเรา คุณภาพและชนิดของหีบห่อ ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้ให้ประโยชน์ทางด้านการตลาดแก่เรามาก อย่างไรก็ตาม อย่าได้ถือข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับนี้เป็นข้อมูลเพียงแหล่งเดียวโดด ๆ เป็นอันขาด ในการไปเป็นผู้เข้าขมงานแสดงก่อนนั้นทำให้เรารู้รู้ทางในการจะนำสินค้าไปแสดง และประชาชนที่มาในงานส่วนใหญ่

เป็นประเภทใด ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้จะใช้เป็นเครื่องตัดสินใจของเราในการจะมาเข้าร่วมงานในปีต่อไป

จ) งานแสดงสินค้าจะเป็นตลาดที่สำเร็จสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีการซื้อขายสินค้ากับลูกค้า นั้น ๆ หรือมีเงินนั้นทางร้านค้าที่ไ้้นำไปแสดงนั้นได้ทำสัญญาในการรับคำสั่งผลิต (Order) สินค้าภายหลังการแสดงแล้ว

ณ) การเรียนรู้ถึงการขายและการส่งเสริมการขายจากบรรดาพ่อค้าส่งออกที่มาร่วมงานแสดงทั้งหลายโดยสามารถพิจารณาว่าเขาใช้วิธีการอย่างไรในการขาย รวมถึงวิธีที่ใช้ถึงถูกผู้เข้าชมให้มาซื้อสินค้าโดยใช้การจ้กร้านเป็นเครื่องมือและอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ เราสามารถนำมาเป็นหลักในการร่วมงานแสดงในอนาคต

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการที่จะนำเอาส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) มาใช้กับการผลิตและการค้าปลีกประเภทของของไทยนั้น นักการตลาดจะต้องทำความเข้าใจกับสถานะของตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและต้องมีความสามารถที่จะนำเอามาตรการทางการตลาดซึ่งมีอยู่หลายอย่างมาใช้ร่วมกัน (Mix) และประกอบกันในอัตราส่วนที่เหมาะสม (Proper Mix) โดยเฉพาะในเรื่องของสถานะของตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้ามีลักษณะเคลื่อนไหว (Dynamic) อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสภาพที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของนักการตลาด ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่นักการตลาดจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ถูกต้องแต่มาตรการทางการตลาดนั้น เป็นเรื่องของเทคนิคที่นักการตลาดจะต้องนำเอาไปใช้ในการวางแผนการตลาด และเป็นเรื่องของผู้บริหารการตลาดที่จะเลือกนำเอาวิธีการที่เหมาะสมและส่วนสั้ที่ถูกต้องไปใช้ในการปฏิบัติ ได้มีผู้รู้ในวิชาการตลาดให้คำเปรียบเทียบไว้ว่า หลักการของ Marketing Mix ก็เหมือนกับการใช้เครื่องรับโทรทัศน์ กล่าวคือ สถานะของตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าก็เหมือนกับตัวเครื่องรับที่มีขนาดเครื่อง ขนาดตู้จำกัดอยู่ในลักษณะของตัวเอง ผู้ใช้ไม่มีทางจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงให้ผิดแปลกไปจากแบบที่สร้างมาจากโรงงานได้ หน้าที่ของผู้ใช้จึงมีเพียงทำความเข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นอยู่ แต่มาตรการทางการตลาดนั้นก็เหมือนกับการปรับภาพ แสงสี และเสียง ซึ่ง

ผู้ใช้เครื่องรับอาจจะหมุนการปรับให้ได้ภาพที่ชัดเจน เสียงดังหรือเบาได้ตามที่ต้องการ เราจะเน้นมาตรการอันใดก็สุดแล้วแต่ความคิดเห็นของนักการตลาด ซึ่งสิ่งสำคัญก็คือนักการตลาดจะต้องทำตัวให้ทันต่อสภาพการณ์เคลื่อนไหว (Dynamic) สามารถที่จะทำความเข้าใจต่อสถานะที่เป็นอยู่ในระยะใดระยะหนึ่ง และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแผนการตลาด (Marketing Program) ค้นหาวิธีการที่ได้มาซึ่ง "อัตราส่วนผสมที่ถูกต้อง" (Proper Mix) ของมาตรการทางการตลาดซึ่งมีอยู่หลายอย่างด้วยกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า กับการแข่งขัน กับการควบคุมของกฎหมาย และสังคมในแต่ละประเทศ และสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ